

Канферэнцыя 1

Юбілей - нагода, каб яшчэ раз задумацца над сваёй ідэнтычнасцю

Кожны з нас мае пакліканне ад Бога. Перадусім - паліканне да збаўлення і пакліканне да святасці дзяцей Божых. Але таксама кожны мае ад Бога і сваё індывідуальнае пакліканне, свой непаўторны шлях духовы і сваё канкрэтнае месца ў Касцёле Хрыстовым. І калі мы ўжываем гэтае слова - "шлях" ("шлях духовы", "шлях да збаўлення", "шлях паклікання"), то маем на ўвазе пэўную дынаміку. Падобна як у дарозе звычайнай - можам ведаць маршрут, прыблізна ўяўляць, што і каго можам сустрэць. А аднак падчас падарожжа ўсё гэта можа ўдакладняцца і нават змяняцца, а пэўныя нашыя ўяўленні могуць аказацца памылковымі. Так можа адбывацца і са справай нашага паклікання. Нібы добра ведаем, але, аднак, варта час ад часу пераасэнсоўваць, паглыбляць свядомасць сваёй ідэнтычнасці паводле Божага плану.

І вось, юбілей - чым не добрая нагода, каб над гэтым задумацца?

Тым больш, што юбілей 800-годдзя заснавання Францішканскага ордэна свецкіх, які мы адзначаем у гэтым годзе, мае ў сабе пэўную загадку. А загадка звычайна ўзбужае зацікаўленасць, ажыўляе працэс разважання і такім чынам можа нам дапамагчы шырэй і глыбей пераасэнсаваць сваё пакліканне і лепш зразумець сваю ідэнтычнасць як свецкіх францішканаў.

Дык у чым жа загадкаваць сёлетняга юбілея?

Сапраўды, звычайна юбілей адносіцца да нейкай важнай даты. А якую дату мы адзначаем сёлета? Што гэта была за падзея, калі мы кажам пра заснаванне Францішканскага ордэна свецкіх? А калі была канкрэтная падзея, то чаму не указаны дзень і месяц, а толькі год - 1221?

Гістарычныя даследаванні на гэтую тэму надалей трываюць. А ў гэтых канферэнцыях-разважаннях будзем абавірацца на гістарычныя апрацаванні, прадстаўленыя ў выдадзеным у Рыме праз Канферэнцыю генеральных асістэнтаў *"Падручніку асістэнцыі ФОС і ФМ"*, а таксама ў кнізе а. Алоізія Паньчака OFM *"Гісторыя III Францішканскага ордэна"*.

Дык вось, аказваецца, што дата "1221 год" не звязана з нейкім афіцыйным актам заснавання. Справа заснавання III францішканскага ордэна, хутчэй за ўсё, выглядала як пэўны працэс, расцягнуты ў часе. І адносна 1221 года маем пэўныя дадзеныя, паводле якіх можна сцвердзіць, што ордэн ужо быў.

Гэта падобна як адбываецца са святкаваннем юбілея пэўнага горада. Напрыклад, юбілей Мінска святкуем адносна даты "1067 год". Гэта - дата, калі Мінск упершыню ўзгадваецца ў летапісах ці дакументах, якія мы маем на сённяшні дзень. Але калі б, напрыклад, быў знойдзены археолагамі ранейшы летапіс з узгаданнем Мінска, то і ўмоўная дата заснавання горада перанеслася бы на ранейшую.

На пачатку XX стагоддзя быў знойдзены рукапіс, які пачынаўся словамі:

"Memoriale propositi fratrum et sororum de Paenitentia in domibus propriis existentium, inceptum anno Domini MCCXXI, tempore domini Gregorii noni papae, XIII cal. junii, indictione prima, tale est: ..."

Што можна перакласці як:

"Збор нормаў, якія абавязваюцца захоўваць браты і сёстры пакаяння, якія жывуць ва ўласных дамах, распачаты ў 1221 г., падчас уладарання Папы Грыгорыя IX, 20 мая 1228 г. ёсць такі: ..."

І пасля гэтага пералічваецца шэраг прадпісанняў - 39 пунктаў. Дарэчы, анідзе ў тэксце не ўзгадваецца пра св. Францішка.

Такім чынам, паводле прыведзенага тэкста ўступу рукапіса, быў знойдзены пэўны збор прадпісанняў версіі 1228 г., папраўлены і дапоўнены. Акрамя гэтага, ва ўступе гаворыцца, што першая версія гэтага збору з'явілася ў 1221 г.

У нашых наступных разважаннях паспрабуем разабрацца, якім чынам звязаны дакумент *Memoriale propositi* з Францішканскім ордэнам свецкіх? хто такія былі *браты і сёстры пакаяння*? А самае галоўнае - якое значэнне мае ўся гэта гісторыя для глыбейшага зразумення нашай ідэнтычнасці як свецкіх францішканаў?